

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสรรค์สังคมใหม่นั้น ตัวจักรที่สำคัญยิ่งก็คือ "กำลังคน" และจะต้องเป็นกำลังคนที่มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นที่ตั้ง การที่จะพัฒนากำลังคนให้ไต่ตามเป้าหมายนั้น คำตอบค่าเดียวซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปเห็นจะไม่พ้น " การให้การศึกษาที่ถูกต้อง"¹ เฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคม-ปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วิทยาการใหม่ ๆ ความเจริญทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกำลังเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตมนุษย์ การติดต่อสื่อสาร ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จำเป็นต้องให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนรู้จักปรับปรุง ตัวเองให้ผสมกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิต อยู่ได้อย่างมีความสุข การรู้หนังสือเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้คนเรามีชีวิตความเป็น อยู่ดีขึ้น เพราะการรู้หนังสือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความก้าวหน้าและ วิทยาการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ซึ่งความรู้และวิทยาการที่เกิดขึ้น จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมักจะเผยแพร่ในรูปของเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ดังนั้น ผู้รู้หนังสือจึงมีโอกาที่จะได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ มากกว่าผู้ที่ไม่รู้หนังสือ²

¹ปีเตอร์ มากเกอร์ และคนอื่น ๆ , เงินกับการปฏิวัติทางการศึกษา, แปลโดย น้ำค้าง ไบขาว (พระนคร : บริษัทพิช จำกัด, 2518) , คำนำ .

²วีระชัย มีชอบธรรม, สุปัทธา เพชรสุทธิ, การศึกษานอกโรงเรียน (พระนคร : อักษรบัณฑิต, 2520) , หน้า 157 .

ความจริงประเทศไทยได้เห็นความสำคัญของการแก้ไขการไม่รู้หนังสือมานานแล้ว เห็นได้จากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริในประกาศซึ่งแจ่มแจ้งความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและชักชวนให้ราษฎรนิยมการ เรียนหนังสือ เมื่อ พ.ศ. 2427 มีข้อความตอนหนึ่งว่า "..... พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่าวิชาการหนังสือเป็นคันทงของวิชาความรู้ทั้งปวงสมควรที่จะทำนุบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น เพราะคนในบ้านเมืองสยามเรานี้ที่จนโตใหญ่ไม่รู้หนังสือก็ยังมีอีกมาก ที่รู้พออ่านออกเขียนได้แต่ไม่ถูกถ่วงก็มีโดยมาก เพราะโรงเรียนที่สอนวิชาตามแบบหลวงยังมีน้อย ไม่พอที่จะศึกษาเล่าเรียน " 1

การรู้หนังสือจึงนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาตัวบุคคลและชุมชน จริงอยู่การรู้หนังสือแต่เพียงอย่างเดียวไม่อาจจะไขแก้ปัญหาค่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของบุคคลให้ลุล่วงไปทุกแห่งทุกมุมได้ แต่การรู้หนังสือก็มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการส่งเสริมให้ชีวิตคนเราประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตลอดจนความเป็นอยู่อย่างอื่น อันเป็นเป้าหมายสำคัญของชีวิตแต่ละคน เพราะการรู้หนังสือทำให้เกิดความรู้ความชำนาญเบื้องต้น ซึ่งเป็นทางนำไปสู่ความรู้อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนเรา ยิ่งรัฐบาลปัจจุบันมีเป้าหมายที่จะขจัดความยากจนของชาวชนบท เพื่อลดช่องว่างระหว่างคนมีกับคนจนด้วยการเร่งรัดพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมอย่างจริงจังมากขึ้นเพียงใด การจัดการไม่รู้หนังสือก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเพียงนั้น

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ โดยการยกสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลและสังคมอันเป็นอุปสรรคต่อความอยู่เย็นเป็นสุข ต่อการอยู่ดีกินดีให้เป็นประเด็น

1 กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507
 (พระนคร : คุรุสภา , 2507) , หน้า 45.

สำหรับผู้นเรียนไ้รวมกันศึกษา อภิปรายและหาทางแก้ปัญหาให้ดีขึ้น ส่วนการอ่าน การเขียนและคิดเลขเป็นนั้นก็จักใหม่สมกลมกลืนกันไปกับปัญหานั้น ๆ แต่ละวันที่ผู้นเรียน มาเรียนอย่างน้อยก็ให้มีโอกาสแก้ปัญหา หรือได้พิจารณาปัญหาและหาทางแก้ปัญหา ของตนหรือของชุมชนที่ตนเกี่ยวข้องไปด้วย จุดประสงค์สำคัญของโครงการนี้ก็เพื่อฝึก ให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักคิดตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล 3 ประการ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลทางสังคม และข้อมูลทางวิชาการ เพื่อให้การตัดสินใจ นั้นเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่สุด และให้สามารถอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้¹ แสดงว่าสังคมยิ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพียงใด นอกจากการแก้ไขการไม่รู้หนังสือจะเป็นสิ่งจำเป็นแล้ว การจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนรู้จักคิด และตัดสินใจที่ถูกต้องก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นกว่าหลายเท่า

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม ในครอบครัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ใหญ่วัยแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้ทราบ ถึงสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนดังกล่าว อันจะเป็นแนวทาง เสนอแนะปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้นเรียนได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในครอบครัว อันได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ จำนวนบุคคลในครอบครัว รายได้โดยเฉลี่ยต่อปี ศาสนาที่นับถือ และการพูดและฟังภาษาไทยกลาง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จ ในลักษณะของการอธิบายความแปรปรวนและการพยากรณ์

¹ โกวิท วรพิพัฒน์ , "สัมพันธภาพความคิดเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่-แบบเบ็ดเสร็จ , " ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา, 15 พฤษภาคม 2519.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในครอบครัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในลักษณะของการอธิบายความแปรปรวนและการพยากรณ์เท่านั้น

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ปีการศึกษา 2518 จำนวน 451 คน จากภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพิจารณาถึงความแตกต่างในด้าน เพศ อายุ อาชีพ จำนวนบุคคลในครอบครัว รายได้โดยเฉลี่ยต่อปี ศาสนาที่นับถือ และการพูดและฟังภาษาไทยกลาง ซึ่งทั้งนี้มิได้พิจารณาถึงความแตกต่างในด้านความสามารถทางสมองของตัวอย่างประชากรแต่อย่างใด

ความหมายของคำและข้อความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพแวดล้อมในครอบครัว หมายถึง อายุ เพศ อาชีพ จำนวนบุคคลในครอบครัว รายได้โดยเฉลี่ยต่อปี ศาสนาที่นับถือ และการพูดและฟังภาษาไทยกลาง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่เป็นคะแนนซึ่งได้จากการทดสอบในวิชาเลขคณิต ความรู้ทั่วไป การคิดเป็น การอ่านและเขียนภาษาไทย

อาชีพ จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

1. อาชีพเกษตรกรรม
2. อาชีพค้าขาย
3. อาชีพรับจ้าง

ศาสนาที่นับถือ จำแนกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ศาสนาพุทธ
2. ศาสนาอิสลาม
3. ศาสนาคริสต์

ขอตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่า

1. ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยแบบเบ็ดเสร็จ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ได้จากการทดสอบในวิชาเลขคณิต ความรู้ทั่วไป การคิดเป็นและการเขียนและอ่านภาษาไทยนั้น มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์เฉพาะความสัมพันธ์ในครอบครัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยแบบเบ็ดเสร็จเท่านั้น ซึ่งมีได้ กำนึงถึงคุณลักษณะหรือองค์ประกอบบางประการอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วย อันได้แก่ ความสามารถทางสมอง แรงจูงใจ ความสนใจของนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งทำให้ไม่สามารถสรุปผลได้อย่างแน่ชัดเท่าที่ควร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยคือ

1. จะได้ทราบว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัว กำนึงบ้างที่มีผลและความสำคัญมากน้อยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยแบบเบ็ดเสร็จ

2. จะได้ทราบสมการสำหรับการพยากรณ์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ

3. เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงแก่องค์การศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการ-
การศึกษาแห่งชาติ อันจะนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบ-
เบ็คเสร์จให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย และอย่างมีประสิทธิภาพ.